

HALL: 63 /2014

128 § Lausuntopyyntö kuntalain hallituksen esitysluonnoksesta

Oheismateriaali: Lausuntopyyntö sekä hallituksen esitys eduskunnalle kuntaliaksi ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi.

Valtionvarainministeriön kunta- ja aluehallinto-osasto pyytää kunnilta lausuntoa uuden kuntalain hallituksen esitysluonnoksesta. Lausunnot tulee antaa viimeistään 26.8.2014 mennessä.

Kuntalain kokonaisuudistuksen tavoitteena on uudistaa kuntalaki siten, että siinä otetaan huomioon kuntien muuttuvasta toimintaympäristöstä ja uusista kuntahallinnon rakenteista aiheutuvat muutostarpeet. Uusi kuntalaki korvaisi vuoden 1995 kuntalain ja olisi edelleen kunnan hallintoa, päätöksentekomenettelyä ja taloutta koskeva yleislaki. Uudistuksella pyritään vähentämään erityislainsäädännön tarvetta.

Lausuntopyyntö löytyy myös seuraavalta sivustolta.
https://www.vm.fi/vm/fi/04_julkaisut_ja_asiakirjat/03_muut_asiakirjat/20140508Lausun/name.jsp

Kaupunginjohtajan esitys

Kaupunginhallitus päättää lausua lakiluonnoksesta seuraavaa:

Lakiluonnoksen periaatteet ja tavoitteet

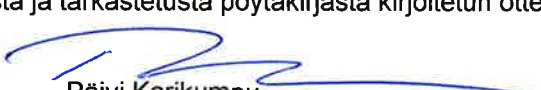
Kuntalakiluonnoksen periaatteet ja tavoitteet joustavana, kannustavana ja paikalliset olosuhteet huomioivana, mahdollistavana lainsäädäntönä ovat kannatettavia. Kaikilta osin nämä periaatteet eivät kuitenkaan lakiluonnoksessa toteudu. Lakiluonnoksessa on mm. määritetty varsin yksityiskohtaisesti valtuuston ja hallituksen tehtävät sekä kuntastrategian sisältö.

3 luku: valtion ja kunnan suhde

Kuntatalouden arvioiminen osana julkisen talouden kokonaisuutta kuntatalousohjelmalla on tarkoituksenmukaista. Kun valtion talousarvioesityksen vaikutuksia kuntatalouteen arvioidaan, on osana neuvottelumenettelyä kehitettävä järjestely, jolla voidaan realistisesti määrittää kunnan tehtävien ja rahoituksen tasapaino. Perustuslain suojaaman rahoitusperiaatteen toteutumisen kannalta on tärkeää, että kaikki ministeriöt sitoutuvat kuntatalouden tasapainottamiseen. Nivalan kaupunki katsoo, että Suomen Kuntaliiton tulee olla tasavertainen kuntatalousohjelman valmistelija ministeriöiden kanssa.

Asianmukaisesti allekirjoitetusta ja tarkastetusta pöytäkirjasta kirjoitetun otteen oikeaksi todistaa:

Nivalassa 20.8.2014

Päivi Karikumpu
pöytäkirjanpitäjä

4 luku: valtuusto

Nivalan kaupunki ei pidä suotavana valtuuston toimikauden aloittamista jo kesäkuun alusta. Kunnan hallinto perustuu jatkuvuuden periaatteelle ja kauden aikaistamiselle ei ole osoitettavissa käytännön hyötyä. Esimerkiksi talousarvion laadintamenettelyn näkökulmasta uusien toimielimien/luottamushenkilöiden työn aloittaminen syksyllä suoraan talousarvion laadinnalla ilman pidempää perehtymistä kunnan toimintaympäristöön ja taloustilanteeseen, ei ole tarkoituksenmukaista. Lisäksi on epäloogista, että uusi valtuusto hyväksyisi vanhan valtuuston tilinpäätöksen, päättäisi vanhan valtuuston asettamisen tavoitteiden toteutumisesta ja vastuukysymyksistä.

5 luku: kunnan asukkaiden osallistumisoikeus

Nivalan kaupunki pitää tärkeänä asukkaiden ja palvelujen käyttäjien monipuolisia mahdollisuuksia ja keinoja osallistua kunnan toimintaan. Keinoja ja menetelmiä ei kuitenkaan tule lainsäädännöllä määrittää liian yksityiskohtaisesti, vaan paikalliselle harkinnalle tulee jättää sijaa.

6 luku: kunnan toimielimet

Laissa ei ole tarkoituksenmukaista nostaa esille toimielinorganisaatiomalleja. Selkeintä olisi nykylainsäädännön mukaan mahdollistaa erilaisten mallien kehittäminen ja käyttöönotto nostamatta mitään mallia erityisesti lain kirjaimen tasolle (§ 31).

7 luku: kunnan johtaminen ja kunnanhallitus

Kuntastrategian korostaminen kunnan koko toiminnan johtamisen välineenä on nykyisessä, monimuotoisessa toimintaympäristössä tärkeää. Sen sijaan liian yksityiskohtainen esimerkkiluettelo strategiassa huomioitavista asioista ei ole järkevä.

Poliittisen johdon toimintaedellytysten parantaminen kunnan tehtävien ja toimintakentän muuttuessa yhä haastavammiksi on tarkoituksenmukaista. Lakiluonnoksessa poliittisen johdon ja viranhaltijajohdon työnjako ja tehtävät on ilmaistu osittain epäselvästi. Johtajatosipimuksen hyväksyntää valtuustossa ei pidä lainsäädännöksellä määrittää, vaan kunnalla on oltava mahdollisuus hyväksyä sopimus myös kunnanhallituksessa.

10 luku: luottamushenkilöt

Kunnanhallitusten toimintakyvystä ja mahdollisuuksista tehdä tulevaisuudessa toimintaympäristön muutosten edellyttämiä rakenteellisia muutoksia on huolehdittava. Näin ollen on tärkeää, että kunnan oma henkilöstö rajataan pois kunnan taloudesta ja hallinnosta vastaavasta toimielimestä. Henkilöstöllä on mahdollisuus osallistua kunnan päätöksentekoon muun muassa valtuutettuina.

Asianmukaisesti allekirjoitetusta ja tarkastetusta pöytäkirjasta kirjoitetun otteen oikeaksi todistaa:

Nivalassa 20.8.2014

Päivi Karikumpu
pöytäkirjanpitäjä

Vaalikelpoisuudesta kunnanhallitukseen esitetään, että henkilö ei voisi olla samaan aikaan kunnanhallituksessa ja konserniyhtiön hallituksessa. Tämä säännösesitys on omiaan heikentämään lakiluonnoksessa korostettua konsernivalvontaa ja konsernin kokonaiseturajattelua. Tämä säännösesitys johtaa siihen, että kunnan keskeiset, konserniohjauksesta vastaavat luottamushenkilöt joutuvat sivuun käytännön työstä tytäryhteisöjen ohjauksessa.

Päätös

Kaupunginhallitus päättää lausua lakiluonnoksesta seuraavaa:

Lakiluonnoksen periaatteet ja tavoitteet

Kuntalakiluonnoksen periaatteet ja tavoitteet joustavana, kannustavana ja paikalliset olosuhteet huomioivana, mahdollistavana lainsäädäntönä ovat kannatettavia. Kaikilta osin nämä periaatteet eivät kuitenkaan lakiluonnoksessa toteudu. Lakiluonnoksessa on mm. määritetty varsin yksityiskohtaisesti valtuuston ja hallituksen tehtävät sekä kuntastrategian sisältö.

3 luku: valtion ja kunnan suhde

Kuntatalouden arvioiminen osana julkisen talouden kokonaisuutta kuntatalousohjelmalla on tarkoituksenmukaista. Kun valtion talousarvioesityksen vaikutuksia kuntatalouteen arvioidaan, on osana neuvottelumenettelyä kehitettävä järjestely, jolla voidaan realistisesti määrittää kunnan tehtävien ja rahoituksen tasapaino. Perustuslain suojaaman rahoitusperiaatteen toteutumisen kannalta on tärkeää, että kaikki ministeriöt sitoutuvat kuntatalouden tasapainottamiseen. Nivalan kaupunki katsoo, että Suomen Kuntaliiton tulee olla tasavertainen kuntatalousohjelman valmistelija ministeriöiden kanssa.

4 luku: valtuusto

Nivalan kaupunki ei pidä suotavana valtuuston toimikauden aloittamista jo kesäkuun alusta. Kunnan hallinto perustuu jatkuvuuden periaatteelle ja kauden aikaistamiselle ei ole osoitettavissa käytännön hyötyä. Esimerkiksi talousarvion laadintamenettelyn näkökulmasta uusien toimielimien/luottamushenkilöiden työn aloittaminen syksyllä suoraan talousarvion laadinnalla ilman pidempää perehtymistä kunnan toimintaympäristöön ja taloustilanteeseen, ei ole tarkoituksenmukaista.

5 luku: kunnan asukkaiden osallistumisoikeus

Nivalan kaupunki pitää tärkeänä asukkaiden ja palvelujen käyttäjien monipuolisia mahdollisuuksia ja keinoja osallistua kunnan toimintaan. Keinoja ja menetelmiä ei kuitenkaan tule lainsäädännöllä määrittää liian yksityiskohtaisesti, vaan paikalliselle harkinnalle tulee jättää sijaa. Niin halutessaan kunnilla tulisi olla oikeus perustaa

Asianmukaisesti allekirjoitetusta ja tarkastetusta pöytäkirjasta kirjoitetun otteen oikeaksi todistaa

Nivalassa 20.8.2014

Päivi Karikumpu
pöytäkirjanpitäjä

yhdessä useamman kunnan kanssa yhteisiä neuvostoja kuten mm. kuntien yhteiset vanhus- ja vammaisneuvostot.

6 luku: kunnan toimielimet

Laissa ei ole tarkoituksenmukaista nostaa esille toimielinorganisaatiomalleja. Selkeintä olisi nyky-lainsäädännön mukaan mahdollistaa erilaisten mallien kehittäminen ja käyttöönotto nostamatta mitään mallia erityisesti lain kirjaimen tasolle (§ 31).

7 luku: kunnan johtaminen ja kunnanhallitus

Kuntastrategian korostaminen kunnan koko toiminnan johtamisen välineenä on nykyisessä, monimuotoisessa toimintaympäristössä tärkeää. Sen sijaan liian yksityiskohtainen esimerkkiluettelo strategias-
assa huomioitavista asioista ei ole järkevä.

Poliittisen johdon toimintaedellytysten parantaminen kunnan tehtävien ja toimintakentän muuttuessa yhä haastavammiksi on tarkoituksenmukaista. Lakiluonnoksessa poliittisen johdon ja viranhaltijajohdon työnjako ja tehtävät on ilmaistu osittain epäselvästi. Johtajapimukseen hyväksyntää valtuustossa ei pidä lainsäädännöksellä määrittää, vaan kunnalla on oltava mahdollisuus hyväksyä sopimus myös kunnanhallituksessa.

10 luku: luottamushenkilöt

Kunnanhallitusten toimintakyvystä ja mahdollisuuksista tehdä tulevaisuudessa toimintaympäristön muutosten edellyttämiä rakenteellisia muutoksia on huolehdittava. Näin ollen on tärkeää, että kunnan oma henkilöstö rajataan pois kunnan taloudesta ja hallinnosta vastaavasta toimielimestä. Henkilöstöllä on mahdollisuus osallistua kunnan päätöksentekoon muun muassa valtuutettuina.

Vaalikelpoisuudesta kunnanhallitukseen esitetään, että henkilö ei voisi olla samaan aikaan kunnanhallituksessa ja konserniyhtiön hallituksessa. Tämä säännösesitys on omiaan heikentämään lakiluonnoksessa korostettua konsernivalvontaa ja konsernin kokonaisu-
ajattelua. Tämä säännösesitys johtaa siihen, että kunnan keskeiset, konserniohjauksesta vastaavat luottamushenkilöt joutuvat sivuun käytännön työstä tytäryhteisöjen ohjauksessa.

OTE:

Valtiovarainministeriö

Asianmukaisesti allekirjoitetusta ja tarkastetusta pöytäkirjasta kirjoitetun otteen oikeaksi todistaa:

Nivalassa 20.8.2014

Päivi Karikumpu
pöytäkirjanpitäjä

